

Fylkesmannen i Vest-Agder

Embetsledelsen

Saksbehandler: Dag Petter Sødal
Tlf.: 38 17 61 81

Deres ref.: 21.05.2013

Vår dato: 06.06.2013

Vår ref.: 2013/2712

Arkivkode: 510

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 13/723	Doknr.:
Mottatt: 04 JUL 2013	
Saksbe: DP/MPL	Ark.: 66
Kopi:	Avskr.:

Høringsuttalelse til NOU 2013:6 "God handelsskikk i dagligvaresektoren"

Vi viser til høringsbrev fra Landbruks- og matdepartementet datert 21. mai 2013.

Fylkesmannen i Vest-Agder er i det alt vesentlige enig i utvalgets forslag, og vi vil spesielt støtte forslaget om å opprette et Handelstilsyn. Vi mener også at de forhold utvalgsmedlemmene Stene og Thonstad tar opp i sin merknad er svært viktige, og vi vil oppfordre departementet og Regjeringen til å arbeide videre med disse spørsmålene.

Fylkesmennene i begge Agderfylkene og Telemark v/landbruksdirektørene gav i brev datert 28. november 2011 en felles høringsuttalelse til Matkjedeutvalgets (Steensnæs-utvalget) innstilling NOU 2011:4. Vi gav da en mer omfattende uttalelse med fokus utfra vårt arbeidsfelt i landbruksavdelingen, dvs. bl.a. kjedemaktens betydning for markedsadgang for lokalmat, matmerking mm. Vi tar ikke nå opp disse tema på nytt, men viser til forrige uttalelse.

Vi har ellers disse synspunktene vedrørende dagligvarelovutvalgets innstilling:

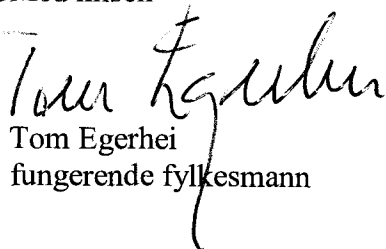
- En godt fungerende markedsøkonomi forutsetter en statlig tilrettelegging og styring av rammene. Tidligere prisdirektør Egil Bakke skrev i en kronikk at "det frie markedet er stemplet *"made by government"* på begge sider". Fri konkurranse med lave og samfunnsøkonomisk effektive priser er ikke det "naturlige". I et uregulert marked vil de store og sterke aktørene ta seg til rette på bekostning av de mange små og svake. Det er nødvendig at statens reguleringer over tid utvikler seg i takt med endringer i markedet. I møte med den store endringen i matvaremarkedet som Matkjedeutvalget dokumenterer, vil det være svært uheldig å ikke tilpasse virkemiddelbruken. Utvalget har rett i at målet med nye virkemidler må være å sikre vilkårene for en effektiv økonomi ("stor kake"), ikke å detaljstyre transaksjoner eller bestemme priser og inntektsfordeling.
- Utvalgsmedlemmene Stene og Thonstad påpeker bl.a. at utvalget i hovedsak har en historisk analyse, mens utviklingen fortsetter i stort tempo. Vi er enige i dette. Det er behov for løpende å følge utviklingen og vurdere endringer i virkemiddelbruken.
- Det er viktig at bondens situasjon og andre spesielle forhold i matproduksjonen blir ivaretatt i politikktutviklingen. Landbrukspolitikkenes spesielle rolle ifht. dagligvaremarkedet er beskrevet og analysert av begge utvalgene på en rimelig god måte. Vårt norske lønns- og kostnadsnivå medfører at en relativt omfattende landbrukspolitikk er nødvendig for å kunne opprettholde et omfattende jordbruk og en norsk verdikjede for mat. Produsentsamvirket (Tine, Nortura) har i dag en sentral rolle i å gjennomføre denne

politikken. Samvirket ivaretar en rekke sentrale prinsipper som er vesentlige for at den norske landbrukspolitikken kan fungere – mottaks- og leveringsplikt, markedsregulering, samt det viktige grepet med produsentansvar for overproduksjon. Deres utførelse av disse oppgavene er gjennomregulert og overvåket i den årlige politikkgjennomgangen i jordbruksoppgjøret.

Landbrukssamvirket har sine historiske røtter bl.a. som et tiltak mot sosial nød i landbruksbefolkningen, som skyldtes bl.a. ustabile markeder og skjevt fordelt forhandlingsstyrke. Dette er medlemsstyrte organisasjoner, og en av deres funksjoner er fortsatt å beskytte den ene potensielt svake parten i markedet – den lille bonden. Samtidig framstår Nortura og Tine i dag som sterke markedsaktører med markedsrett, og er slik sett en del av konsentrasjonsproblemet i verdikjeden. Det er viktig at den samlede virkemiddelbruken ivaretar alle de ulike aspektene ved disse aktørene.

- Vi støtter som sagt ovenfor forslaget om å etablere et Handelstilsyn. Det er viktig at dette nye tilsynet får tilstrekkelige ressurser og et klart oppdrag, slik at det kan få konkrete effekter allerede fra starten av.

Med hilsen

Tom Egerhei
fungerende fylkesmann

Dag Petter Sødal
landbruksdirektør